

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

Η Λέρος είναι ένα μικρό νησί ανάμεσα στην Πάτμο και την Κάλυμνο. Ακριβώς απέναντι από τις Μικρασιατικές ακτές. Γι' αυτό και κάποτε ήταν «Ιωνίας Άκρον» στην επικράτεια της Μιλήτου. Οι κάτοικοί της επιμένουν ότι είναι ήρεμοι Ίωνες, άνθρωποι του εμπορίου, σε αντίθεση με τους εκρηκτικούς και σκληρούς Καλύμνιους δίπλα, που με τη σειρά τους επιμένουν ότι είναι Δωριείς.

Το 1309 οι Ιππότες του Αγίου Ιωάννη θα καταλάβουν το νησί, και όταν τον Ιανουάριο του 1523 το παραδώσουν στον Σουλεϊμάν τον Μεγαλοπρεπή, θα αφήσουν πίσω τους ως παρακαταθήκη το, επίσης μεγαλοπρεπές, μεσαιωνικό Κάστρο τους στο κέντρο του νησιού. Εκεί και η Παναγιά του Κάστρου, το σύμβολο του νησιού. Θα το καταλάβει κανείς αν βρεθεί Δεκαπενταύγουστο στο νησί και δει χιλιάδες κόσμου να ανεβαίνουν ασθμαίνοντας, αλλά με την έξαψη του χρέους, τα περίπου 500 σκαλιά που οδηγούν από τον Πλάτανο στο κάστρο. Υπάρχει ως περιγραφή στο *Το νησί του Πασχάλη* του Μπάρι Άνσγουορθ. Γυρίστηκε και ταινία με τον Μπεν Κίνγκσλεϊ.

Μετά την κατάληψη του νησιού από τους Τούρκους, γύρω από το κάστρο αναπτύχθηκε και ο πρώτος ουσιαστικά μεγάλος οικισμός του νησιού που σιγά-σιγά ξεχύθηκε ακολουθώντας την κλίση του εδάφους προς όλες τις κατευθύνσεις, ανά-

μεσα στα δυο λιμάνια της Αγίας Μαρίνας και του Παντελιού. Πέρασε και στην απέναντι πλαγιά και σήμερα μοιάζει σαν ανοιχτή αχιβάδα ή σαν σαμάρι –τα μάτια μας είναι διάφανες αυλαίες, βλέπουν ό,τι θέλουν, όπως είχε πει ο Εμπειρικός– με σημείο αναφοράς της κοινωνικής αλλά και εμπορικής ζωής κάποτε τη μικρή πλατεία που πήρε το όνομά της από ένα μεγάλο Πλάτανο που πιθανόν έκλεβε νερό από το ρωμαϊκό υδραγωγείο της περιοχής.

Η εντυπωσιακή οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Λεριακής Παροικίας στην Αίγυπτο αλλά και αυτής στην Αζοφική Θάλασσα θα μετατρέψει αυτό το παλιό χωριό σε μια αστική κωμόπολη. Έτσι, ανάμεσα στα παραδοσιακά μικρά λαϊκά λευκά σπίτια που σφιχταγκαλιασμένα αντιστέκονται στους βοριάδες, εισβάλλουν τα μεγάλα χρωματιστά νεοκλασικά αρχοντικά αλλά και τα μεγάλα αστικά σπίτια, που και αυτά λες και ζηλεύουν, ψηλώνουν και στολίζονται με νεοκλασικά στοιχεία. Η Belle Époque του νησιού.

Αλλά όλα άλλαξαν όταν το 1912 οι Ιταλοί κατέλαβαν τα Δωδεκάνησα. Ήταν μια συνωμοσία της Ιστορίας με τη Γεωγραφία, γιατί από όλα τα νησιά διάλεξαν τη Λέρο για τη μεγάλη αεροναυτική βάση τους. Στο Λακκί, το μεγαλύτερο φυσικό λιμάνι της ΝΑ Μεσογείου. Εκεί θα χτιστεί και η μοναδική νέα πόλη των Ιταλών στα Δωδεκάνησα. Το Portolago, που ουσιαστικά εκφράζει και την είσοδο του Μοντερνισμού στο Αιγαίο. Αλλά, εκτός από τα σπίτια, άλλαξαν και τα βουνά, που γέμισαν κανόνια. Είναι η έμπνευση για *Τα Κανόνια του Ναβαρόνε*, που έγιναν και αυτά ταινία με τον Άντονι Κουίν και την Ειρήνη Παππά. Κάπως έτσι η Λέρος έγινε «Η Μάλτα του Αιγαίου».

Το νησί για χρόνια ήταν ένα τεράστιο εργοτάξιο και οι κά-

τοικοί του άφησαν τα χωράφια και τα κοπάδια τους για να δουλέψουν σε αυτά τα έργα. Μια βίαιη μετατόπιση από τον πρωτογενή στον τριτογενή τομέα, θα έγραφε ένας κοινωνιολόγος. Φυσικά δεν έλειψαν και οι μικτοί έρωτες αλλά και γάμοι, καθώς οι Ιταλοί, νέοι οι περισσότεροι, ήταν πάνω-κάτω όσοι και οι Έλληνες.

Αυτό κράτησε περίπου τριάντα –31 για την ακρίβεια– χρόνια και τελείωσε με τη φονική Μάχη της Λέρου τον Νοέμβριο του 1943. Ήταν η τελευταία νίκη των Γερμανών στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Η απελευθέρωση και λίγο αργότερα η ενσωμάτωση βρήκαν το νησί κατεστραμμένο. Αλλά γεμάτο με άδεια πια ιταλικά κτίρια και εγκαταστάσεις. Η αρχή θα γίνει με τις «Βασιλικές Τεχνικές Σχολές» για τα ανταρτόπαιδα στην αρχή αλλά και με νέους από όλη την Ελλάδα που ήθελαν να μάθουν μια τέχνη αργότερα. Θα ακολουθήσουν η «Αποικία Ψυχοπαθών Λέρου» και το ΠΙΚΠΑ. Θα βρεθεί χώρος και για τους εξόριστους της Δικτατορίας. Στο Λακκί και στο Παρθένι. Το λέει και το τραγούδι «Αλικαρνασσός, Παρθένι, Ωρωπός, Κορυδαλλός». Έτσι η Λέρος έγινε το «νησί των τρελών» και «τόπος εξορίας». Υπάρχει και μια ταινία ελληνική *Η Αριάδνη μένει στη Λέρο*. Τα ιδρύματα όμως έδωσαν δουλειές. Γέμισε δημοσίους υπαλλήλους το νησί, μια προαναγγελία της Δημοσιοϋπαλληλικής Ελλάδας.

Ένα βράδυ, δυο που είχαν έρθει με φουσκωτό, καθάρισαν εν ψυχρώ μέσα στη ντισκοτέκ «Cosmopolitan» ένα νέο του νησιού. Ξεκαθάρισμα λογαριασμών, για υπόθεση ναρκωτικών, έγραψαν οι εφημερίδες. Το τέλος της αθωότητας.

Η Λέρος στον χάρτη ή από ψηλά στο αεροπλάνο μοιάζει με οδαλίσκη ριγμένη στη θάλασσα. Με τη στενή μέση της

και τη γεμάτη με κόλπους σαν αγκαλιές μορφολογία της. Ιδανική όχι μόνο για βάσεις αλλά και για τον τουρισμό, μπήκε και αυτή καθυστερημένα στο παιχνίδι, καθώς το Ψυχιατρείο συρρικνώθηκε.

Και έπειτα ήρθαν οι πρόσφυγες. Στο μεγάλο γήπεδο, μπροστά στον μεγάλο στρατώνα της βάσης που θα φιλοξενήσει αργότερα το 11ο Περίπτερο του Ψυχιατρείου, θα στηθούν τα κοντέινερ του hotspot έτσι λέγεται. Δυο πόλεμοι, ο ένας παγκόσμιος, ένας εμφύλιος, μια δικτατορία, τα σαράντα κύματα της ψυχιατρικής αλλά και ο 21ος αιώνας, αυτή η «νεονομαδική φάση» της Ιστορίας, όλα εδώ μαζεμένα στα ίδια κτίρια. Όλα τα παραπάνω είναι η Ιστορία, έγιναν.

Ένας Ιταλός φαντάρος έγραφε τη Λέρο στα γράμματά του *L' Eros*. Οι ερωτικές ιστορίες είναι συνήθως προφορικές, μόνο αυτές της λογοτεχνίας είναι γραπτές και ανεξίτηλες, αν και φανταστικές. Φανταστικοί είναι και οι κεντρικοί ήρωες αυτής της ιστορίας, αν και αναδύονται μέσα από πραγματικά ιστορικά γεγονότα, επομένως κάθε ομοιότητα με πρόσωπα και ονόματα –γιατί η ζωή έχει καμιά φορά μεγαλύτερη φαντασία από εμάς– είναι εντελώς τυχαία.

«Οι θραυσματικές εικόνες που συνοδεύουν τις αναμνήσεις μου με στοιχειώνουν σαν έμμονες ιδέες.»

W.G. Sebald *Οι Ξεριζωμένοι*

Μια φορά και ένα καιρό, συγκεκριμένα στις 18 Απριλίου 1938 –Δευτέρα του Πάσχα για τους Ιταλούς, Μεγάλη Δευτέρα για τους Έλληνες– ο Αποστόλης Νταλλαρής βγήκε από τη Δημοτική Αγορά, με ένα χασαπομάχαιρο κρυμμένο στα ρούχα του και μπροστά στη «Μικρά Λέσχη Ομόνοια» μαχαίρωσε τον υπολοχαγό Σαλβατόρε Μπονάνο. Ο καιρός ήταν άνοιξη. Ιώδιο, άνθη και κάτι από ψημένο χταπόδι στον αέρα.

Οι δυο караμπινιέροι που τον πρόλαβαν λίγο πιο κάτω στο σιντριβάνι, τον γκρέμισαν με τους υποκόπανους των όπλων. Κοκκίνισε το νερό, τρόμαξαν τα χρυσόψαρα, χάθηκαν μέσα στα αίματα, του Ιταλού και του Έλληνα. Τα ανακατεμένα. Σωριασμένος στον δρόμο ο Ιταλός υπολοχαγός, έσφιγγε στην αγκαλιά του μια καρέκλα. Βγήκε ο κόσμος από τα καφενεία, βουβός χορός, ένας έκανε τον σταυρό του, μια με μαύρα ούρλιαζε. Πίσω, πάνω στον τοίχο, μαύρη στάμπα, ο Μουσολίνι βλοσυρός.

Στον Πλάτανο, τη μικρή πλατεία με τον μεγάλο πλάτανο.

Είχε και άλλους δυο, τους έκοψαν όταν ήρθαν τα αυτοκίνητα. Δεν μπορούσαν να στρίψουν. Τον έβαλαν σε ένα ταξί που έφυγε κορνάροντας για το νοσοκομείο στο Λακκί. Όλη τη νύχτα στο υπόγειο του Διοικητηρίου, την παλιά οθωμανική φυλακή, έφτυσε αίμα από το ξύλο ο Αποστόλης, αλλά ούτε μια λέξη. Δεν είπε τίποτα. Τα ξημερώματα γύρισε νοτιάς με σκόνη από την Αφρική. Θολός καιρός με μια οσμή μούχλας. Το πρωί ήρθε η μάνα του, την έδωξαν, ήρθε πάλι το μεσημέρι. Το απόγευμα την άφησαν. «Γιατί, παιδάκι μου;». Κάτι της ψιθύρισε στο αυτί, το άκουσε, αλλά δεν κατάλαβε. Βγήκε κουνώντας το κεφάλι, πέρα-δώθε, μπέρδευσε τον δρόμο, πήρε την κατηφόρα για το λιμάνι. Γύρισε, διέσχισε την πλατεία, χάθηκε στους στενούς δρόμους, πίσω από την εκκλησία του Χριστού. Μόνη στο σπίτι ξέσπασε. Καλλιώς από το Καλλιόπη το όνομά της, συνηθισμένο όνομα στο νησί – και αυτή συνηθισμένη. Μια πρόωρα γερασμένη γυναίκα από αυτές που αγνοεί η ζωή, αλλά καμιά φορά τις μαζεύει η λογοτεχνία.

Την Τετάρτη ζήτησε να τον δει ο governatore, ο κυβερνήτης των Isole Italiane dell' Egeo. Ο ίδιος ο Ντε Βέκι που είχε έρθει για τα επίσημα εγκαίνια ενός ξενοδοχείου. Τον έφεραν μπροστά του. Κεφάλι πρησμένο, μαλλιά κόκκινα, το ένα μάτι σαν σχισμή, κουτσαίνει. «Perque?», σιωπή, «perque, cornuto?». Το μουςάκι του έτρεμε, σήκωσε το χέρι και τον χαστούκισε. Την επομένη πάνω στο μπαλκόνι του ξενοδοχείου «Roma», ο Ντε Βέκι υμνεί τον Φασισμό, τον μεγάλο οικοδόμο. Πίσω στην τσέπη κρεμασμένο το άσπρο γάντι του, με ένα μικρό λεκέ από αίμα.

Λίγες μέρες αργότερα με διαταγή του ίδιου του κυβερνήτη –«να μεταφερθεί στη Ρόδο»– πάνω στη λάντζα με αλυσίδες στα χέρια, σηκώθηκε ξαφνικά όρθιος ο Αποστόλης. Ο ουρα-

νός ήταν άδειος με μερικά μαύρα στίγματα. Λίγες κουρούνες που πετάγανε. Χάζευαν σκυμμένα στις κουπαστές του «Φιούμε» καπέλα διάφορα, παναμάδες, κουάφ, μπορσαλίνο και γλος. Ένας φορούσε τραγιάσκα. Και εκεί που ήταν άνθρωπος, δεν ήταν παρά κύκλοι στο νερό και μερικά επιφωνήματα έκπληξης στον αέρα. Στο βάθος το παλιό μεσαιωνικό κάστρο των Ιπποτών με τις πολεμίστρες του, «στέφανος εξ ακανθών» πάνω στον βράχο. Πέτρα και φως, με μια σημαία τρίχρωμη. Πάνω της ένας αέρας δυνατός, Βοριάς του Απρίλη, και το Αιγαίο μια άσπρη θάλασσα. Μέσα στο Λακκί, ο κλειστός κόλπος σχεδόν λάδι.

Κατέβηκε στην καμπίνα ο Κομνηνός Νικολαΐδης, αγκάλιασε τη βουρκωμένη Φανή Παραπονιαρή. «Ψυχούλα μου». Οι λέξεις, ακόμα και αν μοιάζουν στίλβουσες, δεν επαρκούν όταν αποτεφρώνονται καρδιές. Αλλά αυτός δεν ήξερε.

* * *

Στον Βόλο δεμένο το καΐκι του Πατσαρίκα. Δεν ταξίδευε Μεγάλη Εβδομάδα, ποτέ. Στην προκουμαία, ένα κορίτσι, πούλαγε τσακμάκια, πέτρες και φτιίλια. Αδύνατο, μαυροντυμένο, το ύφασμα φθινό τριμμένο, με μαύρα μαλλιά και μάτια. Τη φώναξε πάνω ο καπετάνιος, έστριβε τσιγάρο. Τα αγόρασε όλα.

– Πώς σε λένε;

– Μαρία... Μαρία Ροδίου.

Έφυγε χαρούμενη, με τα μαλλιά της να ανεμίζουν σαν τον μαύρο μανδύα του Άμλετ που θρηνούσε για τον πατέρα του. Ούτε και αυτή είχε πατέρα, αλλά δεν τον είχε θρηνήσει, σχεδόν δεν τον είχε γνωρίσει.

Στη Μαδρίτη «No Pasaran» (Δεν θα περάσουν), τελικά πέ-

ρασαν. Οι φαλαγγίτες του Φράνκο. Στη Μόσχα οι δίκες και οι εκτελέσεις. Η μισή Κεντρική Επιτροπή, είπαν πως ήταν προδότες, πράκτορες.

* * *

Το 1938 όλα αυτά στη Λέρο και αλλού στην Ελλάδα και τον κόσμο. Αλλά καμιά φορά οι νεκροί επιστρέφουν. Εβδομήντα χρόνια αργότερα, οι δύτες βρήκαν μέσα στο λιμάνι του Λακκιού, κοντά στο βυθισμένο το 1943 από τα γερμανικά στούκας, αντιτορπιλικό «Βασίλισσα Όλγα», έναν χορταριασμένο σκελετό με σκουριασμένες χειροπέδες και αλυσίδες μπερδεμένες με τα χοντρά κόκαλα. Δεν έβγαινε νόημα.

Ίσως να θυμούνταν κάτι κάποιοι παλιοί που τότε ήταν παιδιά. Όπως ο Σάββας, Χαρινός στο επώνυμο, «Χεχές» στο παρτσούκλι. Ο πατέρας του είχε εκείνη τη λάντζα, μια βάρκα στο Λακκί που κουβάλαγε κόσμο και πράγματα στα καράβια. Έκανε και τη διαδρομή από την Αεροναυτική Βάση στον Άγιο Γεώργιο, απέναντι στην καινούργια σαν φιγουρίνι πόλη. Τη νέα πόλη των Ιταλών, το Portolago, με τους ευκαλύπτους και τις μεγάλες λεωφόρους.

Αλλά ήταν πια 80 ετών, και μετά το τελευταίο εγκεφαλικό, με μια περιήληψη του σκληρού για τους ανθρώπους 20ού αιώνα, στα ακόμα ζωηρά μάτια του, τα ήξερε όλα αλλά δεν μπορούσε να πει τίποτα. Μια κιμωλία είναι η ζωή. Στιλπνή στην αρχή, που αφήνει βιαστικά τα ίχνη της πάνω στο παλίμψηστο ενός πίνακα. Στο τέλος όμως όλα σκόνη.

«Κι έπειτα η Ιστορία είναι αυτό που έγινε, και όχι αυτό που θα θέλαμε να γίνει.»

Μάριος Χάκκας *Ο Μπιντές*

Ελλάς Ελλήνων Χριστιανών. Το Πάσχα του '70, η στρατιωτική κυβέρνηση έδωσε άδεια στους συγγενείς να επισκεφτούν τους εξόριστους στη Λέρο. Ήρθαν λίγοι. Ανάμεσά τους και η Μαρίκα σύζυγος Ροδίου, με τα δυο παιδιά της, τον Σωτήρη και την Άννα-Μαρία. Έφτασαν με το «Μιαούλης», στο Λακκί. Μεγάλο Σάββατο την ώρα της Ανάστασης. Φως ιλαρόν, έλαμπε το νησί, μοναχικές κάποιες ρουκέτες ταξίδευαν στον ουρανό. Ψηλά στο βουνό έσκασε κάτι σαν δυναμίτης. Έμειναν στο ξενοδοχείο «Λέρος», το «Roma» των Ιταλών. Δίπλα στο παλιό ιταλικό κινηματοθέατρο με την τρύπια στέγη από τους βομβαρδισμούς του '43. Στη Μάχη της Λέρου.

Αργά ηρέμησαν οι θόρυβοι, χορτασμένοι οι άνθρωποι πήγαν για ύπνο. Τα μικρά ψόφια από την κούραση, μαζί αγκαλιά στο ένα κρεβάτι. Γεμάτος μικρές χαρές ο ύπνος τους. Θα έβλεπαν τον πατέρα τους μετά από τρία χρόνια. Η Άννα-Μαρία δεν τον είχε δει ποτέ. Κόντεψε τότε να τη χάσει η μάνα

ένας αποχαυνωμένος από τη ζέστη χωροφύλακας χασμουριόταν θεαματικά. Δεν κουνιόταν φύλλο.

Ο Σωτήρης έπεσε στην αγκαλιά του, «μπαμπάκα μου», η Μαρίκα τον φίλησε στο μάγουλο, η Άννα-Μαρία τον κοίταζε περίεργα. Δίπλα άνοιγαν δέματα, κουλουράκια, τσουρέκια, αυγά. Κάποιοι σκούπιζαν τα μάτια τους, άνοιξε την τσάντα η Μαρίκα και του έδωσε μια κούτα τσιγάρα «Σαντέ», άφιλτρα. Τον τράβηξε παράμερα, «Τι θα γίνει, ρε Σταμάτη, γιατί δεν υπογράφεις;». Της έσφιξε το χέρι λυπημένος. Το τράβηξε θυμωμένη. «Όλοι γύρισαν, εσύ γιατί; Ποιος είσαι;». Χαρούμενος ο Διαμαντάκος με τη γυναίκα του, πλησίασε τον μικρό Σωτήρη. «Ο Μπάμπης, ο γιος μου», ένα παχουλό αγόρι με πυκνά φρύδια δια βλοσυρό, δυο χρόνια μεγαλύτερο.

* * *

Τα τανκς κατέβηκαν την Παρασκευή, ξημέρωνε η 21η Απριλίου, τους πιάσανε όλους στον ύπνο. Έτρεξε ο Σταμάτης με ένα φίλο του, Γιώργος Μιχελής, χτύπησαν τις καμπάνες. Να βγει ο κόσμος στους δρόμους. Ήρθε μόνο ένα τζιπ με χωροφύλακες, τους μάζεψε. Στις 26 Απριλίου, Μεγάλη Τετάρτη, άρχισε η μεταγωγή με καράβια στο νησί. Η Γυάρος, ένας βράχος μέσα στη θάλασσα, με ένα σημάδι κόκκινο στην άκρη. Το κεραμιδί κτίριο που θύμιζε αγγλικό εργοστάσιο, χτισμένο με τούβλα από τους εξόριστους του Εμφυλίου. Δεν χώραγαν, 7.500 άτομα, στήσανε και σκηνές. Ήρθε μαζί τους και η φρουρά της Βουλής, σε νέο ρόλο. Όλοι μπερδεμένοι, χαιρέτησαν το πρωί στρατιωτικά οι φρουροί τους βουλευτές της ΕΔΑ. Απορούσαν και τα μεγάλα ποντίκια, με αυτόν τον καινούργιο πληθυσμό, που είχε εμφανιστεί ξαφνικά πάνω στο άνυδρο, χωρίς μέλλον, οικοσύστημα του νησιού.

Τη Δευτέρα του Πάσχα, μέσα σε ένα σύννεφο σκόνης κατέβηκε από το ελικόπτερο ένας στρατιωτικός με καράφλα, γαλόνια και παράσημα. Ο ταξίαρχος Στυλιανός Παττακός. Τα γεγονότα έπαιρναν σιγά-σιγά το ιστορικό τους σχήμα. Τους μάζεψαν, έβγαλε λόγο. «Έχουμε βάλει το κεφάλι μας στο ντορβά... να υπογράψετε να πάτε σπίτια σας, μέρες που είναι...». Έφυγαν οι περισσότεροι, μείναν πάντως 1.750, λύθηκε και το πρόβλημα της στέγασης. Η ιδεολογία είναι ένα, η πραγματικότητα κάτι άλλο.

Από τους πρώτους που έφυγαν ήταν και ο γιατρός. Ο Γιώργος Ραζής της Ενώσεως Κέντρου, της αριστερής πτέρυγας της Ενώσεως Κέντρου. Από τότε ήταν με τον Αντρέα. Γνωστός στον Βόλο, σαν ο *Γιατρός*. Παθολόγος, δεν έπαιρνε λεφτά από τους φτωχούς, βοηθούσε και τους Λαμπράκηδες. Ήταν στην Ελληνική Επιτροπή για τη Διεθνή Ύφεση και Ειρήνη και στον φάκελό του έγραφε πως ήταν της ΕΔΑ.

* * *

Αύρα, δροσιά, πασχαλινή ευωδία, απέναντι στο Λακκί μπροστά στην παλιά ιταλική εκκλησία του Αγίου Φραγκίσκου, διασκευασθείσα καταλλήλως εις Αγίου Νικολάου, έκαιγαν τον Ιούδα, το επισκεπτήριο τελείωνε. Η Μαρίκα ήταν αγριεμένη «περ μου, έχω άντρα εγώ;». Πήρε τα παιδιά από το χέρι, γύρισε, έφυγε. Κούναγε το χέρι μέχρι που χάθηκε στη στροφή ο μικρός Σωτήρης.

Ω γλυκιάτάν μου έαρ, έαρ συντετριμμένον, που έδυσε το κάλλος; Στο στενό άνοιγμα του κόλπου, εκεί που ένα μεταλλικό δίχτυ έκλεινε κάποτε και προστάτευε την αεροναυτική βάση «Gianni Rosetti», κάτι πορφυρό γεφύρωνε το μπλε του

ουρανού με αυτό της θάλασσας. Σωριασμένος μπροστά στη Σπηλιά, πάνω στον τοίχο με τα χέρια ανοιχτά, μια σκιά στο σχήμα του σταυρού. Το Πάθος της Σταυρώσεως στα μέτρα του ανθρώπου. Σταμάτης Ροδίου, ετών 30, κάτοικος Νέας Ιωνίας Βόλου και προσωρινώς Λέρου.

